

Udazkeneko berriak

Ikastaroka, ikasturtearekin batera antolatzen dugu bititza oraindik. Ez ikasle garelako, baina irailak urte hasieraren itxura dauka, urrian oraindik hasi ezinik gabiltza... tira. Ikasturte honetan ere gure inguruan bi nobedade handi izan ditugu, aipatzekoak esango dut: *eitb24.com* eta *euskalherria.com*. Munduari eta gure inguruari begiratzeko bi aukera gehiago. Bi modu, nahiz eta elkarrengandik hurbil dauden beharbada. EITBk apustu handia egin du Interneten. Orain arte, erakusteko moduko gutxi zeukan, eta orain eguneko 24 orduetan begira egoteko moduko ataria aurkeztu dute. Berriz ere, talde sendoarena egiten saiatuko dira. Euskaraz dihardugunon artean, aurrekontu handiena izango duen gunea aurkeztu digute. Euskarazko ekoizpena, ingeles eta gaztelaniazkoaren ondoan jarrita, 15 langilerekin jalgi da plazara EITBren Interneteko alorra. Eta aitor dezagun, Interneten 15 lagun jende asko da. Internet faktoria bat da *eitb24.com*, zinez. Munduari begira, eta munduak gureari so egin diezaion egin dute apustua. Orain ikusteko dago apustuak zer ematen duen. Zamudioko Parke Teknologikoan kokatuta, euskarazko edukiek leiho berri, handi eta modernoak daukate orain.

Bestelako apustua da *euskalherria.com*. Baionan sortu da, *Le Journal (Euskal Herriko kazeta)* argitaratzen duen Baigura komunikazio taldeak plazaratu du, eta *Le Journal* bera eta *Gara*-ren edukiak plazaratu ditu orain arte. Edizio jarraitua ere badu, eta horrez gain ingelesez argitaratzen den Euskal Herriari buruzko *weekly* astekari digitala. Jende aldetik ez da hain apustu handia, baina hizkuntzarekin adibidez apustu handia egin dute. Euskaraz, gaztelaniaz, ingelesez eta frantsesez eskaintzen ditu gaur egun Euskal Herriari buruzko albiste, erreportaia eta abarrekoak. Denborarekin hazteko asmoa dute; weblogak, herrietako albisteak... denetarik gehitu gura diote, oraingo gida, denda eta informazio zerbitzuari.

Zentsuraren gorria

Udazkeneko berriak izan dira hauek. Baina gure panorama nolabait astindu duten bestelako berri txarragoak ere baditugu. Nazioarteko ordenak eragina dauka gurea bezalako herri txikietan, eta herri mugimenduek antolatzen dituzten ekimenetan ere islatzen da hori. Nazioarteko ekimena da Indymedia. Mundu osoan hedatutako informazio independentea lantzeko guneak dira Indymediak. Seattle-n duela urte batzuk sortua, mundu osoan sortu dira IMC berriak (Independent Media Center) eta Euskal Herrian ere badira bizpahiru urte Indymedia Euskal Herria sortu zenetik. Argitalpen irekia da, edonork edonon edonoiz publikatu dezake, eta filosofia berarekin funtzionatzen du munduko hamaika bazterretan. Informazioaren komertzializazioaren kontra, argitalpen irekia, nolabait publikazio libreago bat bermatzen du, edozein agente informazional zuzen bilakatuz. Sortu zenetik, Big Brother errealdoia begira dauka informazio libredun mugimendu berri honek. Eta erasoak ere ugari izan dira bazterrotan. Azkena berriki: urria hasieran, FBIren agindu batekin Polizia Federala Londresko *hosting* enpresa batean agertu zen, Indymediako zerbitzari ezberdinak eskatuz. Hartu eta eroan. Mundu osoko hainbat Indymedia eskegita geratu ziren, zenbait orduz zerbitzari barik, harik eta mundu osoko aktibistek, zenbait hacker eta teknikari prestuk berriro beste makina batzuetan ezarri arte. FBIren argudioak txikiak eta tristeak ziren, Suitzako poliziaren agente batzuen argazkiak agertzen omen ziren Naoned-eko (Nantes) Indymedian. Antza denez, G8 goi bileraren kontrako ekitaldietan, infiltratutako polizia bikotearen argazkiak publikatu zituzten globalizazioaren kontrako mugimenduko kideek, eta Suitzako poliziak salaketa jarri zuen. Salaketa horrek atzera eta aurrera egin zuen, eta FBIk zer egingo eta Indymedia mordo bateko zerbitzarietako disko gogorrek hartu eta eroan egin zituen, ikertzeko. Ondorioz Euskal Herriko Indymedia eta beste asko (Amazonia, Uru-guai, Andorra, Polonia, Western mass, Radio, UK, Antwerpen, Nice, Nantes, Lille, Liege, Oost-vlaanderen, Bel-

grade, West-vlaanderen, Portugal, Prague, Marseille, Galiza, Germany media, Italia eta Brasil, besteak beste) konezio barik.

Oso ordu gutxitan mundu osoak jakin zuen gertatutakoaren berri. Oso ordu gutxitan, gainera, mundu osoko aktibistak sarean lanean jarri ziren, gertatutakoa salatzen, adierazpen askatasuna aldarrikatzen edota honi buruz hemen eta han informatzen. Mundu osoko salaketak, tokian tokiko eraginarekin. Gurean ere, gure esparru telematiko txikian, izan zuen eragina. Indymedia Euskal Herrian ez ezik, *sustatu.com*, paperezko prentsa eta bere edizio elektronikoetan eta zenbait posta zerrendatan eragina ukan zuen. Esan daiteke akzio globalak eta lokalak uztartu zirela. Eraso ez zen gehiagora joan, eta biharamunean ez baina bi egunetara FBIkoek zerbitzariak itzuli zituzten, ziurrenik kopiaren bat edo beste egin ostean. Kaltea egin da. Ea aurrerantzean zein beste eraso datorren ikusteko dago. Handik egun batzuetara Europako Foro Soziala batu zen Londresen bertan. Beste mundu bat posible dela esatera. Posible baino beharrezko.

Gurean, egunkariak itxi eta zarratzen dituzte, gune batzuk ere behin betiko daude ez ikusteko moduan —*batastasuna.org* eta *euskal-heritamok.org*, adibidez—, baina askoz eraso telematiko gehiago ez da egon. Berriki, esate baterako, *sustatu.com* egiten dutenek Durangoko epaitegitik notifikazio bat jaso dute, salaketa pertsonal bat dela kausa. Baina ez da gehiago jakiterik izan. Salaketa horren ondorioz, epaitegiak datu batzuk eta IP zenbaki batzuk eskatzen ditu, baina Sustatuko arduradunek ezin izan diote datu askorik eman, eta eztabaida bat zabaldu da, talde editorialean bezala, baita irakurle eta parte-hartzaileen artean ere. Neurri batzuk ere hartu ditu talde editorialak, honakoa tartean: argitaratzen diren testu guztiak —anonomoak argitaratu daitezke oraindik— baliozko e-posta batekin konfirmatu beharko dira. Ez da oso neurri zorrotza, baina eraginkorra izan daiteke. Interneten anonimotasunak indar handia dauka, eta batzuek kendu gura duten arren, hor iraungo du.

Informazioaren gizartea eta gu

Horrek ere hautsak harrotzen ditu. Informazioaren aroan bizi gu, eta oraindik konturatu ere egin barik. Teknologia berriak denetarako erabiltzen ditugu, eta etorkizuna oraina da. Oroimena lantzeko etorkizuneko tresnak baliatzen ditugu. Kontraesana dirudi, baina historia egiteko eta historia arakatzeko balio digute tresna berriok. Informatzeko eta informatuak izateko. Erabilera anitzeko lanabes ditugu teknologia berriok. Gainera, eta hori dute onena, aplikazioak ere anitzak dira, eta bizitzako, gizarteko espekto ezberdinetan baliatu daitezke. Alegia, mundu digitala mundu berri bat da, daukagunaren gainean eraikia, daukagunetik eta behar dugunetik. Mundu digitala errealitatea da, errealitatearen gainean eraikitakoa. Hobetzeko, arintzeko, gordetzeko, oroitzeko, erabiltzeko...

Informazioaren gizartean, gure jardunak lekua eta espazioa behar du. Espazioa, errealitate berri horretan. Guk euskal espazioa deituko genioke, *euskal espazio elektroniko*tzat jo dezakegu gure *mundu digital* hori. Beraz, euskal espazio elektronikoa sortzen ari gara. Euskal espazio elektronikoa dugu helburu. Orain arte egin duguna aztertu eta abian goazen mundu digital horretarantz dagoen bidea zelan burutu asmatzea dagokigu. Egia esan, euskarak, gure kulturak, gure herriak, espazio digital horretarako lehia beste hizkuntzekin batera hasi zuen. Behar baino beranduago abiatu zen, eta aukera historiko handi bat albotik pasatzen utzi genuen. Horretaz jardun izan da lagun bat baino gehiago aspaldi honetan, baina tira. Entzun eta irakurriko zenuten beharbada. Tira, hasiera herren horretatik oraindik bagoaz aurrera, eta mundu digitala dugu helburu.

Lehenengo itauna orduan: zer da daukaguna? Egia esan, gauza gutxi batzuk. Egunkari digital batzuk, jokoak, hiztegi elektronikoak, denbora-pasarako guneak, kultur taldeen orriak, buletin ofizial elektronikoak, blog apurrak eta hamaika orri pertsonal. Liburutegi txiki bat eta informazioa banatzen duten egitasmoak. Euskarazko nabigatzaile bat eta komunikabideen guneak. Ez da asko egia

esan. Eta euskara ez da gure lehenengo hizkuntza —ezta euskaldunona ere—, baina aurrera goaz. Aurrera, herrenka bada ere. Internetek ematen dituen baliabideak ondo ustiatu barik ditugu oraindik. Eta bada ordua.

Eta kezka hauekin nagoela, hara non jausten den nire eskuetara Kulturaren Euskal Plana. Egia esan, paperezko bertsiorik ez dut jaso. Ez dut eskatu. Ez dakit gauza horiek zelan egiten diren, hauteskundeetan postontzia paperez gainezka izaten dugun arren, gero Lakua, Gasteiz eta holako lekuak milaka kilometrora daudela inuitzen zait. Diot. Baina *Berria* egunkariaren gune elektronikoa eskuratu dut. Eta dena oso-osorik irakurtzen hasi barik, bertsio elektronikoak ematen dizkidan aukerak baliatzen ausartu naiz. Joko polita. *Digitala, Intemet...* eta antzeko terminoak bilatzen hasi naiz. Eta badaude, topatu ditut. Digitala terminoa hogeitik gora bider aipatzen da planean. Zelan ez?! Eta egia esan, idatzitakoak irakurrita, baikorra naiz. Hor aipatzen diren egitasmoak gauzatuz gero, asko aurreratuko dugu euskal espazio elektroniko hori mamitzen. Nik, egia esan, tresna hauetan esperantza asko jarri duenetakoa naiz. Aspaldi hasi nintzen inguruan honetaz mintzo, Negroponteren *Mundu Digitala* irakurri eta lagunei e-posta helbideak eta webguneak zer diren azaltzen eta saiitzen. Ezkorrak ziren orduan, orain sms-ak bidali eta webguneak ikusten orduak pasatzen dituzte. Denek ez daukate ADSLrik, baina haririk gabeko sare bat egiteko lagunak topatu ditut herrian. Oraindik esperantzarik ez dut galdu. Bizitza tresna hauen inguruan antolatuta daukat hein handi batean. Baina baserrira joaten jarraitzen dut, mendia maite dut, manifestara ez dut hutsik egiten eta idaztea ez dut ahortzi. Munduarekin lotzen nauten tresnak ditut, informazioa jaso eta barreiatzeko sareak badi-tugu, eta mundu digital horretara euskaldun moduan pausoak emateko prest nago. Bidaia horretan, jende asko topatu dut. Eta beraiekin noa ni ere. Gure hizkuntzak, kulturak eta Euskal Herriak, azken finean, beharrezko dute bide hori. Tresna hauek ere baliagarri direlako, amesten dugun hori erdiesteko bide horretan. ♪